

UCHWAŁA Nr 468 / 9963 / 18
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO
w RZESZOWIE
z dnia 4 września 2018r.

**w sprawie wniesienia pod obrady Sejmiku Województwa Podkarpackiego
projektu uchwały Sejmiku w sprawie nadania Pani Elżbiecie Rączy Odznaki
Honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”.**

Na podstawie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (t.j. Dz. U. z 2018r., poz. 913) i § 29 ust. 1 pkt 1 Statutu Województwa Podkarpackiego, stanowiącego załącznik do Uchwały Nr X/103/99 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 29 września 1999r. w sprawie uchwalenia Statutu Województwa Podkarpackiego (Dz. Urz. Woj. Podk. z 1999 r. Nr 28, poz. 1247, z 2002 r. Nr 54 poz. 1101, z 2008 r. Nr 55, poz. 1449),

**Zarząd Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
uchwala, co następuje:**

§ 1

Wnosi się pod obrady Sejmiku Województwa Podkarpackiego projekt uchwały Sejmiku **w sprawie nadania Pani Elżbiecie Rączy Odznaki Honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”**, w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

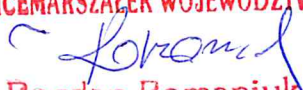
§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Podkarpackiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WICEMARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA

Bogdan Romaniuk

UCHWAŁA NR / /18
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

w sprawie nadania Pani Elżbiecie Rączy Odznaki Honorowej
„Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”.

**Sejmik Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
uchwala, co następuje:**

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Władysław Ortyl

RADCA PRAWNY
Wiesław Sawczak

U Z A S A D N I E N I E

do projektu Uchwały Sejmiku Województwa Podkarpackiego w sprawie nadania Pani Elżbiecie Rączy Odznaki Honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego”.

Kapituła Odznaki Honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego” na posiedzeniu w dniu 27 sierpnia 2018r. zaopiniowała pozytywnie zgłoszenie o nadanie Odznaki Honorowej „Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego” **Pani Elżbiecie Rączy.**

Pani Elżbieta Rączy – dr hab. pracownik Instytutu Historii Uniwersytetu Rzeszowskiego, od lat związana także z Oddziałem Instytutu Pamięci Narodowej w Rzeszowie, z wykształcenia historyk, doktor hab. w dziedzinie nauk humanistycznych. Od dawna interesuje się problematyką zagłady Żydów oraz stosunków polsko-żydowskich w czasie II wojny światowej. Tym niezwykle ważnym zagadnieniem poświęcona jest większość jej publikacji naukowych. Celem działalności naukowej Pani Elżbiety Rączy jest wypełnienie luki w historiografii, dotyczącej zagłady Żydów. Jej autorstwa, są publikacje: „Zagłada Żydów w dystrykcie krakowskim w latach 1939-1945”, oraz monografia „Zagłada Żydów z Holandii w KL Auschwitz-Birkenau w latach 1942-1945”. Jest współautorką albumu dwujęzycznego (polsko-angielskiego) pt.: „Zagłada Żydów na Rzeszowszczyźnie. Album Pamięci” oraz „Dzieje społeczności żydowskiej powiatu gorlickiego podczas okupacji niemieckiej 1939-1945”. Jest autorką książek poświęconych ratowaniu Żydów przez Polaków w okresie niemieckiej okupacji: „Pomoc Polaków dla ludności żydowskiej na Rzeszowszczyźnie 1939-1945” Jest także współautorką dwujęzycznej (polsko-angielskiej) publikacji „Polacy ratujący Żydów na Rzeszowszczyźnie w latach 1939-1945”. Ponadto jest autorką wielu artykułów w pracach zbiorowych i czasopismach naukowych, poświęconych stosunkom polsko-żydowskim w okresie okupacji niemieckiej. Opracowała także i zredagowała pamiętniki i wspomnienia, w tym m.in. „Pamiętnik z Rosji Sowieckiej z lat 1940-1945”, „Gorzka Wolność. Wspomnienia ocalałego z Holocaustu”. Przygotowała kilka recenzji wydawniczych i publikacji np. w Kwartalniku Historii Żydów, Zeszytach Oświęcimskich oraz hasła do Atlasu Polskiego Podziemia Niepodległościowego 1944-1956. Oprócz pracy naukowej, Pani Elżbieta Rączy angażuje się także w działania popularyzatorskie. Od roku 2008 jest aktywną współorganizatorką i czynną uczestniczką Międzynarodowych Obchodów Dnia Pamięci o Ofiarach Holocaustu na Podkarpaciu. Wielokrotnie była gościem audycji historycznych, przygotowywanych przez regionalne studia radiowe i telewizyjne, poświęconych tematyce zagłady Żydów i różnym aspektom stosunków polsko-żydowskich. Udziela także merytorycznego wsparcia dziennikarzom lokalnych gazet, którzy podejmują tematy Holocaustu i postaw Polaków wobec Żydów w czasie wojny. Od wielu już lat Pani Elżbieta Rączy jest zaangażowana w upamiętnienie Polaków ratujących Żydów w czasie niemieckiej okupacji. Jest współautorką trzech wystaw historycznych poświęconych tej tematyce. Pierwsza z nich „Sprawiedliwi wśród Narodów Świata na Rzeszowszczyźnie”, została otwarta w 2004r., kolejna „Polacy ratujący Żydów na terenie Małopolski” przygotowana została w 2008r., zaś ostatnia poświęcona Polakom ratującym Żydów w czasie II wojny światowej, otwarta została w 2015r. Wszystkie wystawy, powstałe w rzeszowskim oddziale Instytutu Pamięci Narodowej, prezentowane były w wielu miastach w Polsce, Sejmie i Senacie RP, Europarlamencie w Brukseli, a także w Anglii, Izraelu i USA. Pani Elżbieta Rączy chętnie udziela merytorycznej pomocy osobom ubiegającym się o tytuł „Sprawiedliwy

wśród Narodów Świata", przyznawanego przez Instytut Yad Vashem w Jerozolimie. W latach 2009-2010 współpracowała z Kancelarią Prezydenta RP w ramach programu „Przywracanie pamięci” (projekt ma na celu udostępnienie szerokiemu gronu odbiorców wiedzy o polskich Sprawiedliwych wśród Narodów Świata, przywracanie pamięci o ludziach, którzy z narażeniem życia ratowali Żydów z zagłady), opracowując szczegółową dokumentację, przedstawiając wnioski i opinie o Polakach ratujących Żydów w czasie II wojny, kandydujących do odznaczeń nadawanych przez Prezydenta RP. Owocem tej pełnej zaangażowania działalności Pani Elżbiety Rączy, jest uhonorowanie ponad 60 mieszkańców Podkarpacia odznaczeniami państwowymi przez Prezydentów RP: śp. Lecha Kaczyńskiego i Andrzeja Dudę. Zaznaczyć należy, że Pani Elżbieta Rączy zalicza się do grona osób zasłużonych na rzecz powstania Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II wojny światowej im. Rodziny Ulmów w Markowej, którego uroczyste otwarcie, połączone z udziałem Prezydenta RP Andrzeja Dudy, odbyło się 17 marca 2016r. Od początku powstania projektu Muzeum, Pani Elżbieta Rączy była czynnie zaangażowana we wszelkie prace zmierzające do jego powstania. Jest współautorką scenografii w Muzeum, co było niezwykle pomocne w oddaniu dramaturgii historycznych wydarzeń. W latach 2010–2016 była konsultantem naukowym i członkiem rady naukowej powstającego Muzeum. Jej wieloletnie badania poświęcone Polakom ratującym Żydów na terenie obecnego województwa podkarpackiego stanowią m.in. podstawę merytoryczną do treści prezentowanych w tej placówce. Przez cały okres tworzenia Muzeum wspierała zaangażowane w ten projekt osoby swoją wiedzą, przekazała dla tej placówki zebraną podczas swoich badań naukowych dokumentację (źródłową i ikonograficzną), wykonywała uzupełniające kwerendy. Jest także autorką większości tekstów znajdujących się obecnie na ekspozycji.

Pani Elżbieta Rączy posiada liczne odznaczenia i wyróżnienia, m. in.:

1. W roku 2003 otrzymała nagrodę Ministra Edukacji Narodowej i Sportu za rozprawę doktorską „Zagłada żydowskiej ludności Holandii w KL Auschwitz-Birkenau w latach 1942-1945”.
2. W roku 2005 powyższa praca zajęła I miejsce w konkursie pt. „Pamięć i doświadczenia II wojny Światowej. Przebieg i skutki” w kategorii prac doktorskich.
3. W roku 2016 otrzymała godność Członka Honorowego Polskiego Towarzystwa Sprawiedliwych wśród Narodów Świata.
4. W roku 2016 otrzymała Srebrny Krzyż Zasługi za szczególne zaangażowanie w powstanie Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II wojny światowej im. Rodziny Ulmów w Markowej oraz wieloletnie badania naukowe i publikacje poświęcone Polakom ratującym Żydów w czasie Holokaustu.

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA

Władysław Ortyl

DYREKTOR
KANCELARII ZARZĄDU

Anna Flis